

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Školní vzdělávací program školní družiny při centru Arpida

platnost od 1. 9. 2007
aktuální verze od 1. 9. 2019

Obsah

1. Identifikační údaje	2
2. Cíle zájmového vzdělávání	3
3. Délka a časový plán zájmového vzdělávání ve školní družině	7
4. Formy a obsah zájmového vzdělávání ve školní družině.....	8
5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní družině	10
6. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání ve školní družině	11
7. Popis materiálních podmínek ve školní družině.....	12
8. Popis personálních podmínek ve školní družině	13
9. Popis ekonomických podmínek ve školní družině.....	14
10. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví ve školní družině	15

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro školní družinu

○ předkladatel

- Mateřská škola, základní škola a Praktická škola při centru Arpida, o.p.s.
- U Hvízdala 9, 370 11 České Budějovice
- IČ: 25 167 201
- IZO:110017790
- identifikátor právnické osoby 600 022 277
- ředitel: Mgr. Ing. Marek Wohlgemuth
- pověřen řízením školy: Mgr. Ivan Kolář
- vedoucí školní družiny: Mgr. Jaromír Novák
- koordinátor školního vzdělávacího programu: Mgr. Jiří Merta
- www.Arpida.cz, e-mail: info@Arpida.cz, tel.: +420 385 777 011, fax: +420 385 520 834
- tel. ředitel: +420 385 777 013, e-mail ředitel: wohlgemuthm@Arpida.cz

○ zřizovatel

- Arpida, centrum pro rehabilitaci osob se zdravotním postižením, z.ú.
- U Hvízdala 9, 370 11 České Budějovice
- www.Arpida.cz, e-mail: info@Arpida.cz, tel.: +420 385 777 011, fax: +420 385 520 834
- tel. ředitel: +420 385 777 013, e-mail ředitel: wohlgemuthm@Arpida.cz
- předseda správní rady: Jaroslav Klabouch

- platnost dokumentu od 1. září 2007
- platnost posledních úprav v dokumentu od 1. září 2019

Podpis ředitele:

2. Cíle zájmového vzdělávání

Naše školní družina si jako hlavní cíle svých zájmových vzdělávacích činností klade zejména:

- nabízet různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým žákům
- rozvíjet osobnost dítěte
- vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů
- učit žáky osvojovat si základy slušného chování
- učit komunikovat, spolupracovat a respektovat se navzájem
- utvářet kladný vztah k přírodě a učit chránit svět kolem nás
- upevňovat si základní hygienické návyky

Za rozhodující z utvářených a rozvíjených klíčových kompetencí u žáků navštěvujících naši školní družinu považujeme:

Kompetence k trávení volného času

Kompetence žáka na konci základního vzdělávání	Strategie ŠD
<i>Žák podle svých možností</i> <ul style="list-style-type: none">• umí si vybrat vhodnou zájmovou činnost• dokáže se zapojit do kolektivu a uplatnit se v něm• své zájmy rozvíjí v individuálních i skupinových činnostech• dodržuje vymezená pravidla určená pro školní družinu• dokáže odmítnout aktivitu, která mu nevyhovuje• rozvíjí své zájmy a záliby• umí vhodně relaxovat• umí bezpečně používat pomůcky a vybavení školní družiny• dodržuje základní pravidla slušného a ohleduplného chování	<ul style="list-style-type: none">• dbáme na dodržování jasných pravidel• zapojujeme žáky v rámci školní družiny do sociálních aktivit odpovídajícím jejich mentálním předpokladům, kde mohou využít získané znalosti a dovednosti• motivujeme žáky individuálně k učení, poznávání a vlastnímu výběru vhodných činností• zapojujeme do činností motivační pomůcky podle potřeb žáků• dodržujeme a vyžadujeme uplatňování pravidel slušného a ohleduplného chování mezi žáky i vychovateli

Kompetence k učení

Kompetence žáka na konci základního vzdělávání	Strategie ŠD
<i>Žák podle svých možností</i> <ul style="list-style-type: none">• ovládá základy sociálního čtení• ovládá základy počítání• snaží se samostatně pracovat a používat předložené pomůcky• pochvalu vnímá jako motivaci k dalšímu učení• ovládá základní způsoby práce s počítačem• uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích	<ul style="list-style-type: none">• navozujeme a udržujeme uvolněnou atmosféru, zároveň dbáme na dodržování jasných pravidel• zapojujeme žáky v rámci školní družiny do sociálních aktivit odpovídajícím jejich mentálním předpokladům, kde mohou využít získané znalosti a dovednosti• motivujeme žáky individuálně k učení a poznávání• zapojujeme do činností motivační pomůcky podle potřeb žáků

Kompetence k řešení problémů

Kompetence žáka na konci základního vzdělávání	Strategie ŠD
<i>Žák podle svých možností</i> <ul style="list-style-type: none">• řeší známé situace a problémy přiměřeně ke svým možnostem na základě nápodoby a vlastních zkušeností• při nezdaru zkouší problém znovu překonat• ví, kde má hledat pomoc, pokud není schopen problém řešit	<ul style="list-style-type: none">• podporujeme žáky ve snaze o samostatné řešení problémů• seznamujeme žáky s možnými problémovými situacemi, se kterými se mohou v družině i v běžném životě setkat• snažíme se individuálním přístupem při řešení problému vzbudit zájem žáka o jeho dokončení i přes možný počáteční neúspěch

Kompetence komunikativní

Kompetence žáka na konci základního vzdělávání	Strategie ŠD
<p><i>Žák podle svých možností</i></p> <ul style="list-style-type: none">• komunikuje s lidmi přiměřeně svým schopnostem• vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem• ovládá sociální čtení• dokáže jednoduše vyjádřit svůj názor a potřeby• využívá získané komunikační dovednosti k vytváření nových vztahů	<p>Strategie ŠD</p> <ul style="list-style-type: none">• zapojujeme žáky v rámci ŠD do sociálních aktivit odpovídajícím jejich mentálním předpokladům, kde mohou využít získané znalosti a dovednosti• vytváříme příležitosti a situace, kdy může žák podle svých schopností komunikovat a vyjadřovat svůj názor• žáci mají příležitost komunikovat s ostatními zaměstnanci centra Arpida• snažíme se, aby si žáci své potřeby a záležitosti směřující k dalším zaměstnancům centra Arpida vyřizovali v co nejvyšší možné míře sami

Kompetence sociální a personální

Kompetence žáka na konci základního vzdělávání	Strategie ŠD
<p><i>Žák podle svých možností</i></p> <ul style="list-style-type: none">• má základní představu o vztazích mezi lidmi• orientuje se v centru Arpida a v prostředí, ve kterém žije• účastní se jednoduchých sociálních aktivit• ovládá a dodržuje základní návyky společenského chování• uvědomuje si možná nebezpečí psychického a fyzického zneužívání jeho osoby	<p>Strategie ŠD</p> <ul style="list-style-type: none">• zapojujeme žáky v rámci ŠD do sociálních aktivit odpovídajícím jejich mentálním předpokladům, kde mohou využít získané znalosti a dovednosti• žáci mají příležitost komunikovat s ostatními zaměstnanci centra Arpida• snažíme se, aby si žáci své potřeby a záležitosti směřující k dalším zaměstnancům centra Arpida vyřizovali v co nejvyšší možné míře sami• seznamujeme žáky s prostředím centra ARPIDY• dbáme na dodržování základních návyků společenského chování• seznamujeme žáky s možnými nebezpečími zneužívání jejich osoby

Kompetence občanské

Kompetence žáka na konci základního vzdělávání	Strategie ŠD
<p><i>Žák podle svých možností</i></p> <ul style="list-style-type: none">• využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti• dodržuje základní společenské normy a pravidla• chrání své zdraví a neublížíje druhým• rozpoznává nebezpečné situace, dokáže přivolat pomoc a chovat se podle pokynů kompetentních osob	<ul style="list-style-type: none">• dbáme na dodržování základních návyků společenského chování• seznamujeme žáky s možnými nebezpečnými situacemi, se kterými se mohou v družině i v běžném životě setkat

Kompetence pracovní

Kompetence žáka na konci základního vzdělávání	Strategie ŠD
<p><i>Žák podle svých možností</i></p> <ul style="list-style-type: none">• má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsahu podle svých možností• zvládá základní pracovní dovednosti• plní zadané jednoduché úkoly podle instrukcí a naučeného pracovního postupu• soustředí se na práci kterou vykonává• pracuje v kolektivu a podílí se na společných úkolech• dodržuje zásady bezpečnosti při pracovních činnostech podle naučených stereotypů	<ul style="list-style-type: none">• podporujeme žáky při každé vhodné příležitosti v činnostech, při kterých si osvojují a upevňují hygienické návyky• snažíme se zapojovat žáky do společné práce v kolektivu• vytváříme individuální prostředí a podmínky, které jsou vhodné pro manuální činnosti• vytváříme zažité potřebné pracovní stereotypy opakováním bezpečných postupů při manuálních činnostech

3. Délka a časový plán zájmového vzdělávání ve školní družině

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu trvání školního roku. Po dobu podzimních, zimních, pololetních, jarních a velikonočních prázdnin se činnost ŠD přerušuje.

Provozní doba školní družiny je stanovena takto:

- ranní provoz je od 7.00 do 7.45 hodin, příchod žáků do ranní družiny je možný do 7.30 hod., poté již nebudou do ŠD přijímáni
- odpolední provoz je od 12.15 do 16.00 hodin

4. Formy a obsah zájmového vzdělávání ve školní družině

Veškeré činnosti ve ŠD jsou dány vyhláškou č. 74/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Všechny aktivity dětí jsou přizpůsobeny mentální úrovni, typu postižení, věku a jejich momentální náladě. Vykonnávají je dobrovolně, na základě jejich zájmu a motivace, měly by v nich vyvolávat kladné emoce, radost a uspokojení.

ŠD svou funkci naplňuje činnostmi pravidelnými, příležitostnými, spontánními, odpočinkovými a přípravou na vyučování. Obsahově nelze mezi nimi vést přesnou hranici.

Níže jsou vypsány formy společně s obsahem vzdělávání ve školní družině:

Pravidelné

- četba knih a časopisů
- rozvíjení kamarádských vztahů
- sebeobslužná činnost
- práce na počítačích
- sportovní aktivity
- výtvarné a kreativní činnosti
- uvolňovací cvičení, polohování

Příležitostné

- besídky (mikulášská, vánoční, velikonoční)
- dětský den
- divadelní představení v centru Arpida

Spontánní (činnosti ranních a koncových školních družin)

- individuální hry

Odpočinkové

- relaxace
- poslech rádia, CD
- filmový klub

Příprava na vyučování

- hry k procvičování učiva
- příprava nebo vypracování domácích úkolů
- kvízy, rébusy, hádanky, křížovky, didaktické hry

Zájmové kroužky pro žáky zapsané do ŠD jsou uvedeny v samostatném dokumentu, který je pravidelně aktualizován každý školní rok. Tento dokument je zpřístupněn žákům zapsaným do ŠD, jejich zákonným zástupcům, vychovatelům a pedagogickým pracovníkům školy.

5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školní družině

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ti žáci, kteří mají přiznaná podpůrná opatření 1. až 5. stupně podle školského zákona ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 27/2016 sb. zákona ve znění pozdějších předpisů. Podle nich školní družina postupuje při uskutečňování zájmových vzdělávacích činností.

Prostory, které využívá školní družina jsou bezbariérové a vhodně zařízené pro žáky s tělesným postižením a se souběžným postižením více vadami.

Školní družina spolupracuje se základní školou při centru Arpida a příslušným školským poradenským zařízením, za nezbytnou považujeme spolupráci v oblasti:

- komunikace vychovatelů, asistentů pedagoga a učitelů z důvodu provázanosti individuálního přístupu u jednotlivých žáků
- komunikace při návrhu doporučení ze strany SPC
- přiznání vhodných podpůrných opatření ze strany SPC a jejich správného poskytování ze strany školy i školní družiny
- pomoci při zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek

Při práci s žáky dodržujeme tyto zásady:

- respektujeme individualitu a možnosti žáků
- řídíme se doporučením, které vydalo příslušné školské poradenské zařízení
- vytváříme optimální pracovní prostředí včetně vstřícné pracovní atmosféry
- zajišťujeme žákům vhodné kompenzační a didaktické pomůcky
- dbáme na to, aby žák mohl své znevýhodnění kompenzovat jinými činnostmi
- zapojujeme žáka v co nejvyšší možné míře do všech zájmových vzdělávacích činností

6. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání ve školní družině

- ve školní družině jsou (v souladu s rejstříkem škol) zřízeny 4 oddělení s celkovou kapacitou 60 žáků

Podmínky docházky do školní družiny

Školní družina je určena žákům:

- zaměstnaných rodičů
- využívajících služby ČMP České Budějovice, o.p.s. (doprava dětí)
- pokud nebude naplněna kapacita ŠD těmito žáky, mohou být, na základě podané žádosti a po schválení vedoucím vychovatelem ŠD při centru Arpida, z.ú., přijati i ostatní žáci
- ŠD je určena pouze pro žáky základní školy při centru Arpida

Přihlašování dětí do školní družiny

- zákonní zástupci žáka vyplní zápisový lístek, ve kterém uvedou přesný časový rozsah docházky žáka a způsob jeho odchodu ze ŠD
- časový rozsah docházky do ŠD souhlasí s údaji zaznamenanými ve Smlouvě o poskytování sociálních služeb
- v případě jakýchkoliv změn jsou zákonní zástupci povinni neprodleně informovat vedoucího vychovatele ŠD a sociální pracovníci centra Arpida, z.ú.
- vyplněný zápisový lístek dítěte do školní družiny odevzdá jeho zákonný zástupce vedoucímu vychovateli ŠD
- o zařazení dítěte do ŠD rozhoduje vedoucí vychovatel ŠD na základě informací uvedených v zápisovém lístku
- v docházkovém sešitě je zaznamenáván příchod žáka do ŠD
- při zápisu do ŠD jsou zákonní zástupci žáka povinni se seznámit s Vnitřním řádem školní družiny

Odhlašování dětí ze ŠD

- odhlašování žáků ze ŠD je prováděno na základě písemných žádostí zákonných zástupců, a to v průběhu celého školního roku

7. Popis materiálních podmínek ve školní družině

Prostory školní družiny tvoří tři místnosti v objektu centra Arpida, které využívá zároveň základní škola a praktická škola. V každé z místností je odpovídající vybavení (nábytek, relaxační koberec, polohovací pytle, herní kout, knihovna, hry, stavebnice, didaktické pomůcky, pomůcky pro kreativní činnost, audiovizuální technika, PC). Vybavení je dle potřeb průběžně doplňováno a obnovováno. Místnosti, které slouží ŠD, dávají svoji velikostí i prostorem široké možnosti k všestranným hrám a činnostem dětí, které vedou k rozvoji jejich osobnosti. Hračky a pomůcky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Dále může ŠD v centru Arpida navštěvovat tělocvičnu, bazén, ateliér, velký krb a počítačovou místnost. K dispozici jsou družině trojkolky, na kterých mohou děti jezdit pod dohledem vychovatelů okolo atria nebo v blízkém okolí centra Arpida. Při příznivém počasí ŠD využívá atrium, dětské hřiště a víceúčelové sportovní hřiště v těsné blízkosti budovy centra Arpida.

8. Popis personálních podmínek ve školní družině

Zájmové vzdělávání ve ŠD při centru Arpida zajišťují vychovatelé, kteří splňují podmínky stanovené zákonem o pedagogických pracovnících č. 563/2004 ve znění pozdějších předpisů.

Profil vychovatelů:

- vedoucí vychovatel se účastní pedagogických rad a seminářů týkající se ŠD
- snaží se mít vysokou míru empatie, projevují vřelý vztah k žákům a snaží se vytvářet příznivé sociální klima
- řídí širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku žáku
- dokáže vzbuzovat zájem žáků o činnosti, podporovat jejich zdravé sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti.
- znají bezpečnostní předpisy pro výchovně vzdělávací práci
- vedoucí vychovatel se setkává pravidelně s vychovateli na poradách týkajících se chodu ŠD
- vychovatelé se průběžně vzdělávají samostudiem a účastní se školení

9. Popis ekonomických podmínek ve školní družině

Vzdělávání ve školní družině je poskytováno bezúplatně.

Financování školní družiny probíhá normativně, v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 492/2005 Sb., o krajských normativních.

Činnost školní družiny je plně financována z výše uvedené dotace školskému zařízení. Případný deficit rozpočtu je dotován z vlastních zdrojů o.p.s. (školné a dary).

10. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví ve školní družině

- V případě nevolnosti či úrazu někoho ze žáků ŠD poskytuje vychovatel první pomoc, poté urychleně kontaktuje zdravotní sestru centra Arpida. O úrazu bezprostředně informuje ředitele školy, resp. centra Arpida a rodiče tohoto žáka. Poté provede adekvátním způsobem záznam o úrazu do knihy úrazů.
- Vychovatel ŠD postupuje při práci s žáky v souladu s principy bezpečnosti práce, požární ochrany a školním řádem. Plně využívá svých zkušeností jako prevenci mimořádných situací.
- Vychovatel ŠD vykonává s žáky pouze takovou činnost, která neohrozí zdraví nebo životy dětí ve ŠD.
- Pokud školní družina pro svoji činnost využívá odborné učebny školy, resp. centra, řídí se příslušnými řády platnými pro tyto prostory.
- Vychovatel je povinen zohlednit zdravotní stav žáků, uvedený v přihlášce žáka do ŠD.
- Zákonní zástupci žáka vyplní zápisový lístek, ve kterém uvedou přesný časový rozsah docházky žáka a způsob jeho odchodu ze ŠD. Časový rozsah docházky do ŠD souhlasí s údaji zaznamenanými ve Smlouvě o poskytování sociálních služeb. V případě jakýchkoliv změn jsou zákonní zástupci povinni neprodleně informovat vedoucího vychovatele ŠD a sociální pracovníci centra Arpida.
- Nastane-li neočekávaná situace spojená s náhlou nepřítomností jednoho či více vychovatelů ŠD, soustředí se žáci do dalšího oddělení družiny i za cenu překročení dovoleného počtu žáků v oddělení.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory školy splňují všechny bezpečnostní i hygienické normy dle platných předpisů týkající se uspořádání, vybavení, čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti apod.